

Hillefors Grynkvarns Museum

Hillefors grynkvarn ligger i populära Säveåns naturreservat i Lerums kommun strax utanför Göteborg i Västergötland.

Museet är ett exempel på hur ett familjeföretag utvecklas och hur man tar vara på sina resurser. Från att ha varit en mindre såg och tvätt utvecklades verksamheten att bli Sveriges enda vattendrivna grynkvarn. En stor del av arbetet gick åt att reglera vattenkraften. Man hade också höns som åt allt spill från tillverkningen. Nästan allt i kvarnen är tillverkat i trä och med egna lösningar och lagningar. Många i bygden har relation till kvarnen, antingen som leverantör av havre eller som extraarbetare när man t.ex. klistrade etiketter på förpackningarna.

Byggnaderna ägs av kommunen och en förening driver besöksmålet. Kvarnen kan inte köras då vattenrännan är torrlagd sedan länge och i behov av renovering. Förutom att visa kvarnen och berätta om platsen och bygden använder föreningen också lokalen för olika kulturevenemang och en populär julmarknad.

Ett skolbesök på Hillefors grynkvarn skulle omfatta en halvdag. Därefter rekommenderar man skolan att besöka naturreservatet på egen hand och med eget program.

Inför besöket tar man reda på hur de 4 olika sädesslagen ser ut. Man får också fundera på vad man använder havre till. En lista på vanligt förekommande ord för olika moment och redskap tas också fram, så att skolan kan bekanta sig med dessa uttryck innan man kommer. Det finns också flera filmer på Youtube man kan titta på om man hinner, annars kan man titta på dem efter besöket.

Vid besöket får man se hur tillverkningen gick till genom att följa med runt i fabriken för att följa havrens vandring från ax till havregryn. Man får också vara med och skilja ärtor från havren. Samodling gav bättre skördar och att skilja ärtor från havren var en del av arbetet. Att väga med vikter och uppskatta vikter var också en stor del av arbetet och det kommer eleverna att fysiskt få prova på. Hur många hekto på ett kilo kommer ingen elev som besöker kvarnen någonsin att behöva vara osäkra på.

En typ av tipspromenad kommer att tas fram som eleverna kan gå på egen hand. Detta för att presentera viss fakta på ett lättsammare sätt.

Eleverna kommer att få tillverka barkbåtar eller träbåtar av spillvirke som ett tekniskt inslag. Man kommer eventuellt att koka gröt, beroende på om man kan få till någon lämplig kokplats.

Havregryn kommer också att användas i någon form för att skapa olika konstverk. Man vill gärna aktivera flera sinnen under besöket. Föreningen har många resurser i form av konstintresserade medlemmar.

Efter besöket kan eleverna få i uppdrag att sammanställa recept med havregryn. Man kan också erbjuda utställning av konstverk i lokalerna så att elever kan komma tillbaka med sina anhöriga.